

BAŞBAKANLIK'A GÖRE KÖTÜ MUAMELE İŞKENCE DEĞİL, İŞKENCE "MÜNFERİT" BİR OLAY

Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı raporuna göre Türkiye'de işkence ve kötü muamele olayları sistematik değil, münferit, 2004'ten bu yana ciddi biçimde azalıyor. İnsan hakları örgütlerinin 26 Haziran'daki açıklamaları ise tersini söylüyor. Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı 2007 insan hakları raporunu yayımladı. Rapora göre 2004-2007 yılları arasında işkenceyle ilgili 153, kötü muameleyle ilgili 461 başvuru yapıldı. 2007 yılında ise işkence başvurusu sayısı 29, kötü muamele başvuru sayısı 133. 2007 yılında yapılan başvurularda ihlal iddialarında hak konularına göre ilk sırada 115 başvuruyla sağlık ve hasta hakkı, ikinci sırada 84 başvuruyla mülkiyet hakkı, üçüncü sırada 79 başvuruyla kötü muamele yeralıyor. 2005'te işkence iddiaları ile kötü muamele iddiaları ayrı değerlendirilerek sayısal veriler elde edilmeye başlanmış. Bu ayırmada yapılmadan önce 2004'te işkence ve kötü muamele yasağı ihlal sıralamasında 158 başvuruyla ilk sırada yeralıyormuş; ikinci sırada 131 başvuruyla adil yargılanma başvurusu, üçüncü sırada 121 başvuruyla kişi hürriyeti ve güvenliğiyle ilgili başvurular var.

"İşkence ve kötü muameleyi ayırma 'gerçeği örtülemek' için değil"

2004-2007 yılları arasında genel olarak başvurulara bakıldığında kötü muamele ve işkence başvurusu yasağının 461 başvuru ile üçüncü sırada yeralıyor. Bakanlık işkence ve kötü muamelelerin ayrı tasnif edilmesinin "gerçeği örtüleme" değil tam tersine "gerçeğe daha da yaklaşabilme, onu daha detaylı görme ve analiz etme" amacına dayandığını ifade ediyor.

Önen: İşkence ve kötü muamele ayrımı "işkence"nin üzerini örtüyor

Oysa Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Başkanı **Yavuz Önen** 26 Haziran İşkence Görenlerle Dayanışma Günü'nde Bİlgi Üniversitesi'nde yaptığı konuşmada işkence ve kötü muamele ayrımının işkencenin üzerini örten bir ayırım olduğunu, işkencenin "kötü muamele" gibi adlandırılarak işkence olmaktan çıkarılmak anlamına geldiğini söylemişti. Bakanlık raporunda işkence ve kötü muamele olaylarının sistematik değil münferit olduğu, 2004'ten bu yana ciddi biçimde azaldığı, bu konuda ceza yasalarında gerçekleştirilen reformlar ve başta kolluk olmak üzere ilgili kamu görevlilerine yönelik sürdürülen eğitim faaliyetlerinin sonuç vermeye başladığı belirtiliyor. Oysa Helsinki Yurttaşlar Derneği (**hYd**), İnsan Hakları Derneği (**İHD**), İstanbul Tabip Odası (**İTO**), Mazlumlar ve İnsan Hakları İçin Dayanışma Derneği (**MAZLUMDER**), Türkiye İnsan Hakları Vakfı (**TİHV**), Toplum ve Hukuk Araştırmaları Vakfı (**TOHAV**) 26 Haziran İşkence Görenlerle Dayanışma Günü'nde yaptıkları bir ortak açıklama yaptılar. Hak örgütleri bu açıklamada "Türkiye'de işkencenin sistematik bir hak ihlali olma özelliğini devam ettirdiğini, özellikle Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda yapılan değişiklik sonrasında sıradan polis karakollarında, jandarma birimlerinde, açık alan ve sokaklarda, gösteri ve yürüyüşlere müdahale sırasında işkence ve kötü muamele uygulamalarının nicelik ve şiddetinde ciddi bir artış gözlemlendiğini" [belirttiler](#).

"Rakamların artması ihlallerin artmasından değil"

Başbakanlık 2004-2007 arasında Başkanlık ve Kurullara 6787 hak ihlali iddiasıyla 4516 adet başvuru olduğunu belirtiyor, başvurulardaki toplam artışın insan hakkı ihlallerinin artışına değil, İnsan Hakları Başkanlığı ve Kurullarının kamuoyu nezdindeki tanınma ve güvenilme oranlarının yükselmesine bağlıyor. Oys hak örgütlerinin yukarıda açıklamasına göre "Her işkence iddiası sonrasında mağdurlara yönelik olarak polise mukavemet ettikleri gerekçesiyle karşı davalar açılıyor, böylece mağdurların sesini çıkarması engelleniyor." Son olarak Türkiye BM İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek Seçmeli Protokol'ü imzaladı ancak hala onaylamadı. (NZ/EZÖ)